

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет (інститут) біології та лісового господарства
Кафедра лісового та садово- паркового господарства

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Типи лісів Волині

(назва освітнього компонента)

підготовки **Бакалавра**

(назва освітнього рівня)

Силабус освітнього компонента «Типи лісів Волині» підготовки ____Бакалавра__

Розробник: [Войтюк Василь Петрович](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Погоджено

Гарант освітньо-професійної/освітньо-наукової/освітньо-творчої програми:

_____ _____ Шепелюк М.О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри: _____ _____ Андрєва В. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) (заочна) форма здобуття освіти	20 Аграрні науки та продовольство 205 Лісове господарство, Лісове господарство, Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів _150_/_5_		Рік навчання 2025-2026
		Семестр <u> 5-ий </u>
		Лекції <u> 10 </u> год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота <u> 110 </u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Консультації <u> 10 </u> год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача (-ів)

ППП - [Войтюк Василь Петрович](#)

Науковий ступінь - кандидат сільськогосподарських наук

Вчене звання - доцент -

Посада-доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Контактна інформація - Voytyuk.Vasyl@vnu.edu.ua

Дні занять - <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

Силабус вибіркового освітнього компонента «Типи лісів Волині» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

Метою викладання освітнього компонента «Типи лісів Волині» є сформувати у студентів чітке уявлення про лісову типологію. Враховуючи, що ведення лісового господарства в Україні виконується на лісотипологічній основі, основним завданням вивчення освітнього компонента «Типи лісів Волині» є надання студентам ґрунтовних знань при вивченні типів лісів Західного Полісся та Західного Лісостепу.

Структура освітнього компонента.

Назви тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Лісівничо-екологічна типологія лісів України.	6	2	4	22	2	20
Тема 2. Характеристика типів лісу едатопів борів.	6	2	4	22	2	20
Тема 3. Характеристика типів лісу едатопів суборів.	6	2	4	22	2	20
Тема 4. Характеристика типів лісу едатопів сугрудів (судібров).	6	2	4	22	2	20
Тема 5. Характеристика типів лісу едатопів грудів (дібров).	6	2	4	22	2	20
Всього годин / Балів	30	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання.

1. Характеристика похідних типів лісу та лісорослинних умов едатопів борів Волинської області.
2. Характеристика похідних типів та лісорослинних умов едатопів суборів Волинської області.
3. Характеристика похідних типів та лісорослинних умов едатопів сугрудів Волинської області.
4. Характеристика похідних типів та лісорослинних умов едатопів грудів Волинської області.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Відвідування занять є обов’язковим для здобувачів освіти. Виконання всіх видів навчальних завдань має здійснюватися у встановлені терміни відповідно до силабусу. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню у визначений час згідно з затвердженим графіком.

У випадку наявності поважних причин (зокрема, хвороба, участь у міжнародних стажуваннях чи наукових заходах) освітній процес може бути організований у дистанційній формі або за індивідуальним планом за погодженням з викладачем.

Здобувач освіти зобов’язаний сумлінно виконувати навчальні завдання та брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо академічної доброчесності: визначається положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, а також науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Практичні роботи виконуються згідно поставлених завдань які здобувачі освіти отримують від викладача. Перевірка робіт здійснюється враховуючи дотримання положень академічної доброчесності. При виявленні не самостійного виконання практичних робіт, результати оцінювання цих робіт анулюються, а здобувач освіти отримує нове завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

У разі несвоечасної здачі практичних робіт з поважних причин, надається додаткова можливість захисту робіт в усній, письмовій або у формі презентацій в узгоджений з викладачем час.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі України (<http://surl.li/qbxvmw>).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

Здобувачі освіти можуть отримати додаткові бали, які зараховуються як результати поточного контролю, за такі види діяльності:

Громадська та організаційна активність (активна участь у житті кафедри лісового та садово-паркового господарства та факультету біології та лісового господарства (організація заходів, волонтерська робота, представлення факультету на університетських подіях тощо) – до 5 балів залежно від рівня та регулярності участі.

V. Підсумковий контроль

Із вибіркових освітніх компонентів форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Питання, завдання заліку.

1. Які кліматичні особливості Полісся впливають на формування типів лісів?
2. Які ґрунти переважають у Поліссі, і як вони визначають типи лісових угруповань?
3. Чим відрізняються кліматичні умови Лісостепу від Полісся?
4. Як змінюється лісистість території з Полісся до Лісостепу?
5. Які основні абіотичні фактори формують лісову рослинність Полісся?
6. Які типи зональних екосистем характерні для Лісостепу?
7. Як рельєф впливає на поширення лісів у Поліссі?
8. Яку роль відіграє зволоження в диференціації типів лісів Полісся?
9. Які антропогенні фактори найбільше впливають на типи лісів Лісостепу?
10. Які основні породи дерев формують соснові ліси Полісся?
11. Що таке бори й субори, і де вони поширені у Поліссі?
12. Чому соснові ліси є доміантними в Поліссі?
13. Які особливості ґрунтів характерні для зеленомохових борів Полісся?
14. Які види лишайників поширені в лишайникових борах Полісся?
15. Чим відрізняється трав'яно-чагарничковий ярус соснових борів від суборів?
16. Які умови сприяють формуванню вологих соснових суборів у Поліссі?
17. Яка роль чорниці у формуванні фітоценозів соснових лісів Полісся?
18. Які ялинові ліси зустрічаються в Українському Поліссі?
19. Чому площа ялинових лісів у Поліссі значно зменшилася за останні десятиліття?
20. Які домінуючі види дуба характерні для дубових лісів Полісся?
21. У яких умовах формуються грабово-дубові ліси Полісся?
22. Які чагарникові породи найчастіше трапляються у складі дубових насаджень Полісся?
23. Чому вільхові ліси вважаються надзвичайно важливими для заболочених ділянок Полісся?
24. Які екологічні умови сприяють формуванню березових лісів у Поліссі?
25. Як відбувається зміна типів лісу після вирубок у поліських умовах?
26. Які рослини-трави є індикаторами вологих лісів Полісся?
27. Як рівень ґрунтових вод впливає на тип лісу в Поліссі?

28. Які типи заболочених лісів характерні для північного Полісся?
29. Які тварини можуть слугувати індикаторами певних типів поліських лісів?
30. Які основні деревні породи формують ліси Лісостепу?
31. Чому дубові ліси є домінантними в Лісостепу?
32. Які особливості ґрунтів у Лісостепу визначають склад лісових типів?
33. Які умови є оптимальними для формування грабово-дубових лісів?
34. Які рослини підліску характерні для лісостепових дубрав?
35. Чим відрізняється видове різноманіття лісів Лісостепу від Полісся?
36. У яких умовах формуються кленово-липово-дубові ліси?
37. Які чинники сприяють появі лучних дібров у Лісостепу?
38. Яку роль відіграє граб як домішка в лісостепових лісах?
39. Які лісові типи в Лісостепу зазнали найбільших трансформацій від сільського господарства?
40. Які типи соснових лісів зустрічаються в південній частині Лісостепу?
41. Які трав'яні види є індикаторами степового впливу на лісову рослинність?
42. Які типи лісів Лісостепу найстійкіші до кліматичних змін?
43. Яка роль штучних лісонасаджень у сучасному лісовому фонді Лісостепу?
44. Чим відрізняються домінантні породи лісів Полісся та Лісостепу?
45. Як змінюється видовий склад трав'яного покриву при переході з Полісся в Лісостеп?
46. Які зміни в структурі ґрунтового профілю зумовлюють різницю між типами лісів цих зон?
47. Чому соснові ліси домінують у Поліссі, а дубові – у Лісостепу?
48. Які типи лісів є спільними для обох природних зон?
49. Як ступінь антропогенного навантаження відрізняється між цими двома зонами?
50. Які тваринні види є характерними індикаторами для поліських і лісостепових лісів?
51. Як волога та температура визначають різні лісові типи в Поліссі та Лісостепу?
52. Які відмінності у продуктивності лісів між Поліссям і Лісостепом?
53. Які типи лісових угруповань є найбільш вразливими в обох природних зонах?

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси
Основна

1. Воробьев Д. В. Методика лесотипологических исследований. К.: Урожай, 1967. 388 с.

2. Воробьев Д. В. Типы лесов Европейской части СССР. К.: Изд-во АН УССР, 1953. 451 с.
3. Горшенин Н. М., Бутейко А. И. Определение типов условий местопроизрастания. Изд. 2-е. Львов: ЛТИ, 1962. 232 с.
4. Краснов В. П., Орлов О. О., Ведмідь М. М. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся. Новоград-Волинський: «НОВОград», 2009. 488 с.
5. Погребняк П. С. Основы лесной типологии. Киев: Изд-во академии наук Украинской ССР, 1959. 456 с.